

Zákon o národnostných menšinách, ich financovaní a samospráve a o zmene niektorých zákonov

PREAMBULA

Národná rada Slovenskej republiky, ako jediný ústavodarný a zákonodarný orgán demokratického a právneho štátu, majúc na zreteli právo občanov SR na slobodné prihlásenie sa k národnostnej a etnickej identite ako súčasť základných ľudských práv garantovaných Ústavou SR, rešpektujúc identitu príslušníkov národnostných menšín ako jednotlivcov i skupinové spoločenstvá, prejavujúce sa najmä vlastnou kultúrou, tradíciami či jazykom, majúc na zreteli vytváranie multikultúrnej spoločnosti a usilujúc sa o harmonické spolužitie národnostných menšín s väčšinovým obyvateľstvom, zaručujúc príslušníkom národnostných menšín právo na účinnú účasť v kultúrnom, spoločenskom a hospodárskom živote a vo verejných záležitostiach, najmä tých, ktoré sa týkajú národnostných menšín, chrániac práva príslušníkov národnostných menšín v súlade s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná Ústavou Slovenskej republiky a Chartou základných práv a slobôd, sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

O právach príslušníkov národnostných menšín

HLAVA I ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje práva príslušníkov národnostných menšín, spôsob ich účasti na správe verejných vecí, vrátane práva podieľať sa na prijímaní rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú a pôsobnosť ministerstiev, iných správnych úradov a orgánov územných samosprávnych celkov (ďalej len "Orgány verejnej správy") vo vzťahu k nim.

(2) Ustanovenia osobitných právnych predpisov, ktoré upravujú práva príslušníkov národnostných menšín, nie sú týmto zákonom dotknuté.

§ 2

Vymedzenie základných pojmov

(1) Národnostná menšina je spoločenstvo občanov Slovenskej republiky žijúcich na území súčasnej Slovenskej republiky, ktorí sa odlišujú od ostatných občanov spravidla spoločným etnickým pôvodom a tiež jazykom, kultúrou a tradíciami, o udržanie ktorých sa usilujú, tvoria početnú časť obyvateľstva a zároveň prejavujú vôľu byť považovaní za národnostnú menšinu za účelom spoločného úsilia o zachovanie a rozvoj vlastnej svojbytnosti, jazyka a kultúry a zároveň za účelom vyjadrenia a ochrany záujmov ich spoločenstva, ktoré sa historicky utvorilo na území SR. Slovenská republika na svojom území registruje tieto národnostné menšiny : maďarskú, rómsku, rusínsku, českú, ukrajinskú, nemeckú, moravskú, poľskú, ruskú, bulharskú, chorvátsku, srbskú a židovskú.

(2) Príslušníkom národnostnej menšiny je občan Slovenskej republiky, ktorý sa hlási k inej ako slovenskej národnosti a prejavuje želanie byť považovaný za príslušníka národnostnej menšiny spolu s ďalšími, ktorí sa hlásia k rovnakej národnosti.

HLAVA II PRÁVA PRÍSLUŠNÍKOV NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

§ 3

Výkon práv príslušníkov národnostných menšín

(1) Príslušníkom národnostných menšín sa zaručuje jednotlivo alebo spoločne s inými príslušníkmi národnostnej menšiny výkon ich práv ustanovených týmto zákonom, osobitnými právnymi predpismi alebo medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

(2) Výkon práv príslušníkov národnostných menšín nesmie byť obmedzovaný alebo znemožnený.

§ 4

Slobodná voľba príslušnosti k národnostnej menšine

(1) Každá osoba, patriaca do národnostnej menšiny má nárok slobodne sa rozhodovať o tom, či patrí alebo nepatrí k národnostnej menšine. Z tohto rozhodnutia alebo z využívania práv s týmto rozhodnutím spojených, nesmie nikomu vzniknúť žiadna ujma.

(2) Je neprípustné prijímať opatrenia a používať také prostriedky, ktorých účelom by bola asimilácia osôb patriacich k národnostnej menšine, resp. zmena národnosti, ak by sa tieto opatrenia prijali a prostriedky použili proti ich vôli.

(3) Je neprípustná akákoľvek diskriminácia osôb kvôli ich príslušnosti k národnostnej menšine.

(4) Orgány verejnej správy nevedú evidenciu príslušníkov národnostných menšín. Získavanie, spracovávanie a používanie osobných údajov ohľadom príslušnosti k národnostnej menšine sa riadi ustanoveniami osobitných právnych predpisov.¹ Údaje o prihlásení sa občanov k národnosti získané týmito orgánmi pri sčítaní ľudu alebo podľa iného osobitného zákona, ktoré umožňujú určenie príslušnosti k národnostnej menšine, nesmú byť použité na iný účel, než pre ktorý boli zhromaždené a uložené a po štatistickom spracovaní musia byť zničené.

§ 5

Právo na združovanie príslušníkov národnostnej menšiny

Príslušníci národnostnej menšiny sa môžu združovať v národnostných združeniach i v politických stranách a v politických hnutiach za podmienok a spôsobom stanoveným osobitnými právnymi predpismi.²

¹ zák. č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov

² zák. č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zák. č. 85/2005 Z.z. o politických stranách a politických hnutiach, v znení neskorších predpisov

§ 6

Právo účasti na riešení záležitostí týkajúcich sa národnostnej menšiny

(1) Príslušníci národnostných menšín majú právo na aktívnu účasť v kultúrnom, spoločenskom a hospodárskom živote a vo verejných záležitostiach, najmä tých, ktoré sa týkajú národnostných menšín, ktorých sú príslušníkmi, a to na úrovni obce, kraja i na celoštátnej úrovni.

(2) Orgány verejnej správy sú povinné prijať náležité opatrenia s cieľom :

- a) podporovať plnú a skutočnú rovnosť v oblasti ekonomického, spoločenského, politického a kultúrneho života medzi osobami patriacimi k národnostnej menšine a osobami slovenskej národnosti;
- b) chrániť osoby, ktoré sú objektmi diskriminácie, nepriateľstva alebo násillia, ktoré sú výsledkom príslušnosti týchto osôb k národnostnej menšine;
- c) posilňovať medzikultúrny dialóg medzi jednotlivými národnosťami

(3) Právo podľa odseku 1 vykonávajú príslušníci národnostných menšín najmä prostredníctvom zvolených zástupcov v obciach, samosprávnych krajoch, v národnostných radách a v Úrade pre národnostné menšiny (ďalej len "Úrad").

§ 7

Právo na používanie mena a priezviska v jazyku národnostnej menšiny

Príslušníci národnostných menšín majú právo na používanie svojho mena a priezviska v jazyku národnostnej menšiny za podmienok ustanovených osobitným predpisom.³

§ 8

Právo na viacjazyčné názvy a označenie

(1) Príslušníci národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky, majú právo, aby názov obce, v ktorej žijú, názvy jej častí, ulíc, iných verejných priestranstiev, označenie budov orgánov verejnej správy a volebných miestností boli uvedené tiež v jazyku národnostnej menšiny.

(2) Podmienky pre výkon práva podľa odseku 1 a spôsob uvádzania viacjazyčných názvov a označenie ustanovuje osobitný právny predpis.⁴

§ 9

Právo na používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku a pred súdmi

---

³ zák. č. 154/1994 Z.z. o matrikách, v znení neskorších predpisov

⁴ zák. č. 184/1999 Z.z. o používaní jazykov národnostných menšín

Príslušníci národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky, majú právo na používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku a pred súdmi. Podmienky pre výkon tohto práva upravujú osobitné právne predpisy.⁵

§ 10

Právo na používanie jazyka národnostnej menšiny vo veciach volebných

Za podmienok ustanovených osobitnými právnymi predpismi⁶ majú príslušníci národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky, právo na zverejnenie oznámenia o čase a mieste konania volieb a na ďalšie informácie pre voliča v jazyku národnostných menšín.

§ 11

Právo na vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny

(1) Príslušníci národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky, majú právo na výchovu a vzdelávanie vo svojom materinskom jazyku v školách, predškolských zariadeniach a školských zariadeniach za podmienok, ktoré ustanovuje osobitný právny predpis.⁷ Za účelom zabránenia asimilácie sa na základných a stredných školách obcí a miest, kde sa k materinskému jazyku národnostnej menšiny prihlásilo viac ako 20 % obyvateľov, medzi povinné voliteľné predmety zaraďuje aj jazyk národnostnej menšiny.

(2) Príslušníci národnostných menšín podľa odseku 1 môžu za podmienok ustanovených osobitnými právnymi predpismi⁷ zriaďovať

- a) súkromné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny ako vyučovacieho predmetu,
- b) súkromné predškolské zariadenia a súkromné školské zariadenia.

(3) Prostredníctvom svojich volených zástupcov v národnostných radách, resp. v samosprávnych krajoch majú národnostné menšiny právo spolupodieľať sa na rozhodnutiach ministerstva školstva, ktoré sa týkajú vzdelávania v jazyku menšín na materských a základných školách, resp. na rozhodnutiach vyšších územných celkov na stredných školách.

§ 12

Právo na rozvoj kultúry príslušníkov národnostných menšín

---

⁵ § 18 zák. č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov, § 2 zák. č. 301/2005 Z.z. trestný poriadok, v znení neskorších predpisov, zák. č. Z.z. o Ústavom súde SR, v znení neskorších predpisov, § 23 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, v znení neskorších predpisov

⁶ zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí, v znení neskorších predpisov, zák. č. 31/2003 Z.z. o voľbách do Európskeho parlamentu, v znení neskorších predpisov, zák. č. 303/2001 Z.z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov, v znení neskorších predpisov, zák. č. 333/2004 Z.z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky, v znení neskorších predpisov, zák. č. 46/1999 Z.z. o spôsobe voľby prezidenta Slovenskej republiky, o ľudovom hlasovaní a jeho odvolaní, v znení neskorších predpisov

⁷ zák. č. 45/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), v znení neskorších predpisov, zák. č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách

(1) Príslušníci národnostných menšín majú právo na zachovanie a rozvíjanie svojho jazyka, kultúry a tradícií a na ich rešpektovanie.

(2) Štát vytvára podmienky pre zachovanie a rozvoj kultúry, tradícií a jazykov príslušníkov národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky; podporuje najmä programy zamerané na divadlá, múzeá, galérie, knižnice, dokumentačnú činnosť a ďalšie aktivity príslušníkov národnostných menšín. Za tým účelom poskytuje dotácie z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

§ 13

Právo na rozširovanie a prijímanie informácií v jazyku národnostnej menšiny

(1) Príslušníci národnostných menšín majú právo na rozširovanie a prijímanie informácií v jazyku svojich národnostných menšín.

(2) Štát podporuje pre zachovanie a rozvoj kultúry, tradícií a jazykov vydávanie periodickej i neperiodickej tlače vydávaného v jazykoch národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky, a rozhlasové a televízne vysielanie v jazykoch národnostných menšín, ktoré tradične a dlhodobo žijú na území Slovenskej republiky.⁸ Za týmto účelom poskytuje dotácie zo štátneho rozpočtu; podmienky a spôsob poskytovania dotácií stanovuje vláda nariadením.

(3) Vytváranie a šírenie rozhlasových a televíznych relácií vo vzťahu k príslušníkom národnostných menšín u prevádzkovateľov zo zákona stanovujú osobitné právne predpisy.⁹

§ 14

Pôsobnosti stanovené krajskému úradu alebo obecnému úradu obce s rozšírenou pôsobnosťou podľa tohto zákona sú výkonom prenesenej pôsobnosti.¹⁰

§ 15

Úrad pre národnostné menšiny

(1) Vláda SR zriaďuje Úrad pre národnostné menšiny, ako svoj poradný a iniciatívny orgán pre otázky týkajúce sa národnostných menšín a ich príslušníkov. V jeho čele stojí vedúci úradu, ktorý je menovaný a odvolávaný vládou.

(2) Okrem vedúceho a sekretariátu Úradu, po jednom členovi za každú národnostnú menšinu do Úradu menujú jednotlivé národnostné rady. Zloženie sekretariátu je v kompetencii vedúceho Úradu.

(3) Do pôsobnosti Úradu patrí

---

⁸ zák. č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska

⁹ zák. č. 434/2010 Z.z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, resp. zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska

¹⁰ Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky

- a) dbať o presadzovanie a dodržiavanie vnútroštátnych a medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,
- b) pripravovať, navrhovať a realizovať v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“), ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy strednodobé a dlhodobé opatrenia v oblasti zachovania, rozvoja a podpory práv príslušníkov národnostných menšín a za tým účelom vyjadrovať sa k návrhom zákonov, k návrhom nariadenia vlády a opatreniam, týkajúcim sa práv príslušníkov národnostných menšín, pred ich predložením vláde,
- c) podporovať zachovanie, vyjadrenie, ochranu a rozvoj identity a kultúrnych hodnôt národnostných menšín,
- d) podporovať participáciu príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí verejných, ktoré sa ich týkajú na centrálnej, regionálnej i miestnej úrovni,
- e) dbať o skvalitnenie výchovy a vzdelávania príslušníkov národnostných menšín,
- f) pripravovať pre vládu súhrnné správy o situácii národnostných menšín na území Slovenskej republiky,
- g) pripravovať pre vládu alebo pre ministerstvá či iné správne úrady odporúčania k zabezpečeniu potrieb príslušníkov národnostných menšín, najmä v oblasti školstva, kultúry a médií, používania materinského jazyka, spoločenského a kultúrneho života,
- h) spolupracovať s orgánmi územných samosprávnych celkov pri praktickom zabezpečovaní národnostnej politiky štátu,
- i) vyjadrovať sa k žiadostiam národnostných menšín o poskytnutie prostriedkov fondu na podporu kultúry, školstva, médií a používania jazyka národnostných menšín.

(7) Podrobnosti o činnosti Úradu stanovuje štatút Úradu, ktorý schvaľuje vláda.

HLAVA III FINANCOVANIE NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

§ 16 Úvodné ustanovenie

(1) Pre národnostné menšiny v Slovenskej republike tento zákon upravuje zriadenie, postavenie a pôsobnosť Fondu na podporu rozvoja národnostných menšín, ako aj podmienky a spôsob financovania kultúry, školstva, médií a používania jazykov národnostných menšín.

(2) Obce a vyššie územné celky financujú činnosti inštitúcií národnostných menšín, ktoré pôsobia na území obce alebo vyššieho územného celku a v prípade ktorých obce alebo vyššie územné celky sú zriaďovateľmi týchto inštitúcií.¹⁰ Obce a vyššie územné celky finančne podporujú kultúrne a vzdelávacie aktivity národnostných menšín, ktoré sa realizujú na území obce, resp. vyššieho územného celku, úmerne podľa národnostného zloženia obce, resp. vyššieho územného celku.

(3) Týmto zákonom nie sú dotknuté povinnosti iných inštitúcií Slovenskej republiky na financovanie činností pre národnostné menšiny.¹⁰

§ 17

Fond na podporu rozvoja národnostných menšín

(1) Zriaďuje sa štátny Fond na podporu rozvoja národnostných menšín (ďalej len „fond“), ktorý sústreďuje a poskytuje finančné prostriedky na podporu kultúry, školstva, médií a používania jazykov národnostných menšín.

(2) Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

§ 18

Správa a orgány fondu

(1) Správu fondu vykonáva Úrad pre národnostné menšiny. Na jeho čele je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva Úrad na návrh Rady fondu.

(2) Orgány fondu sú

- a) rada fondu
- b) riaditeľ fondu
- c) dozorná rada fondu

(3) Podrobnosti o organizácii a činnosti fondu upraví štatút fondu, ktorý schvaľuje Úrad.

§ 19

Rada fondu

(1) Najvyšší orgán fondu je rada fondu.

(2) Rada fondu má 25 členov. Funkčné obdobie členov rady fondu je 5 rokov. Členov rady delegujú jednotlivé národnostné rady takto : 5 zástupcov za maďarskú menšinu, 4 zástupcovia za rómsku menšinu, 3 zástupcovia za rusínsku menšinu, 3 zástupcovia za českú menšinu, 2 zástupcovia za ukrajinskú menšinu, a po 1 zástupcovi za menšiny nemeckú, poľskú, moravskú, ruskú, bulharskú, chorvátsku, srbskú a židovskú.

(3) Predsedom rady fondu je vedúci Úradu pre národnostné menšiny.

§ 20

Pôsobnosť rady

(1) Do pôsobnosti rady patrí najmä

- a) vypracúvať koncepciu podpory kultúry, školstva, médií a používania jazykov národnostných menšín,
- b) o finančnej podpore podľa písm. a) rozhodovať na základe odporúčania odborných komisií podľa odseku 4,

- c) podieľať sa na prezentácii kultúry národnostných menšín na území Slovenskej republiky a v zahraničí,
- d) spoluúčať na tvorbe koncepcie národnostnej politiky Slovenskej republiky,
- e) zúčastňovať sa na príprave a plnení medzinárodných dohôd, ktoré uzaviera Slovenská republika v oblasti ochrany a rozvoja národnostných menšín,
- f) Úradu pre národnostné menšiny navrhovať menovanie a odvolanie riaditeľa fondu,
- g) schvaľovať rokovací poriadok rady,
- h) schvaľovať ročnú účtovnú závierku fondu a výročnú správu o činnosti fondu,
- i) schvaľovať plán činnosti fondu na nasledujúci rok,
- j) plniť ďalšie úlohy ustanovené zákonom.

(2) Rada fondu je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov. Na platné rozhodnutie je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných členov.

(3) Člen rady fondu má nárok na náhradu cestovných výdavkov spojených s výkonom funkcie podľa osobitného predpisu.¹¹

(4) Rada fondu zriadi odborné komisie na posudzovanie projektov na podporu kultúry národnostných menšín ako svoje poradné orgány. Projekty pre každú menšinu v zmysle § 25 ods. 2 tohto zákona posudzujú odborníci danej národnostnej menšiny. Člen odbornej komisie má nárok na náhradu cestovných výdavkov spojených s výkonom funkcie podľa osobitného predpisu.¹¹

§ 21 Riaditeľ fondu

(1) Riaditeľ fondu je štatutárnym orgánom fondu a za svoju činnosť zodpovedá Úradu pre národnostné menšiny. Funkčné obdobie riaditeľa fondu je 5 rokov.

(2) Riaditeľ fondu zabezpečuje rozhodnutia rady. Prostredníctvom svojho sekretariátu plní najmä tieto úlohy:

- a) posudzuje úplnosť podkladov v žiadostiach o poskytnutie podpory a uzatvára zmluvy o poskytnutí podpory z fondu,
- b) vypracováva návrh rozpočtu fondu, prípadné jeho zmeny a doplnky,
- c) vypracováva výročnú správu o činnosti fondu a ročnú účtovnú závierku fondu,
- d) vedie centrálnu evidenciu žiadostí o poskytnutie podpory z fondu,
- e) vedie evidenciu čerpania finančných prostriedkov,
- f) vykonáva kontroly u žiadateľov o plnení podmienok, za ktorých im bola poskytnutá podpora,
- g) sleduje stav finančných prostriedkov na účtoch fondu v Štátnej pokladnici a vo vybranej banke,
- h) poskytuje informácie o činnosti fondu, ktoré nepodliehajú ochrane osobných údajov.

Na odmeňovanie riaditeľa fondu a ostatných zamestnancov fondu sa vzťahuje osobitný predpis.¹²

---

¹¹ Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení zákona č. 530/2004 Z. z. .

¹² Zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, v znení neskorších predpisov

- (3) Riaditeľa fondu je možno odvolať ak
- a) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin
  - b) vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou riaditeľa
  - c) nevykonáva svoju funkciu po dobu dlhšie ako 6 mesiacov.

(4) Riaditeľovi fondu možno pozastaviť výkon funkcie ak bolo proti nemu začaté trestné stíhanie v súvislosti s výkonom jeho funkcie.

§ 22

Dozorná rada fondu

(1) Dozorná rada fondu je kontrolným orgánom fondu. Skladá sa z piatich členov, z ktorých dvoch volí a odvoláva rada fondu z kandidátov menšinových organizácií. Predsedu dozornej rady menuje minister financií Slovenskej republiky (ďalej len „minister financií“) a ďalších dvoch členov dozornej rady menuje minister kultúry Slovenskej republiky a vedúci úradu vlády. Funkčné obdobie členov dozornej rady je 5 rokov. Členstvo v dozornej rade je čestná funkcia.

(2) Dozorná rada kontroluje hospodárenie s prostriedkami fondu. O výsledku vykonaných kontrol informuje radu fondu, ministra financií, vedúceho úradu vlády a ministra kultúry.

(3) Dozorná rada prerokúva účtovnú závierku fondu a výročnú správu o činnosti fondu za predchádzajúci rok.

§ 23

Kontrola činnosti fondu

Predsedu rady fondu každoročne predkladá výročnú správu o činnosti fondu vláde a Národnej rade Slovenskej republiky.

§ 24

Tvorba prostriedkov fondu

Zdrojmi fondu sú

- a) dotácie zo štátneho rozpočtu¹³ vo výške minimálne 15 % výdavkov rozpočtovej kapitoly ministerstva kultúry Slovenskej republiky za rok, určenej na kultúrne služby,
- b) dotácie ministerstva školstva, určené pre národnostné školy a pre školy s vyučovaním jazykov národnostných menšín,
- c) dotácie ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí určené pre podporu a rozvoj národnostných menšín,
- d) dotácie ostatných inštitúcií, ktoré podporujú rozvoj národnostných menšín,
- e) dary a príspevky od tuzemských a zahraničných právnických osôb alebo fyzických osôb,
- f) vlastné zdroje
- g) úroky z prostriedkov fondu,

---

¹³ Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 747/2004 Z. z.

- h) zmluvne dohodnuté sankcie za neoprávnené použité alebo zadržané prostriedky fondu,
- i) ďalšie zdroje, ak tak ustanoví osobitný všeobecne záväzný právny predpis.

§ 25

Použitie prostriedkov fondu

(1) Prostriedky fondu možno použiť len na účel podpory kultúry, školstva, médií a používania jazykov národnostných menšín v zmysle tohto zákona.

(2) Podporu možno poskytnúť na tieto účely:

- a) financovanie kultúrnych aktivít národnostných menšín a ich prezentáciu,
- b) financovanie aktivít inštitúcií a organizácií národnostných menšín,
- c) podporu vzdelávania v jazykoch národnostných menšín,
- d) podporu súčasnej umeleckej tvorby,
- e) podporu vydávania publikácií, periodickej a neperiodickej tlače,
- f) podporu rozhlasových a televíznych relácií vo vzťahu k príslušníkom národnostných menšín,
- g) podporu vytvárania objektívnych podmienok používania jazykov národnostných menšín,
- h) podporu vybraných projektov výstavby, obnovy a zachovania materiálo-technickej základne,
- i) financovanie režijných nákladov súvisiacich s činnosťou kultúrnych inštitúcií a organizácií národnostných menšín, najviac 10 % z poskytnutej podpory
- j) financovanie kapitálových výdavkov,
- k) financovanie audiovizuálnej tvorby,
- l) financovanie vedecko-výskumných aktivít v oblasti kultúry národnostných menšín.

(3) Prostriedky fondu je možné použiť na podporu kultúry bulharskej, českej, chorvátskej, maďarskej, moravskej, nemeckej, poľskej, rómskej, ruskej, rusínskej, srbskej, ukrajinskej a židovskej menšiny. Pri rozdeľovaní prostriedkov fondu na kultúru národnostných menšín sa prihliada na početnosť danej menšiny, na základe posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov, berúc do úvahy, že okrem národnosti rómskej a rusínskej ostané národnosti dostávajú finančnú podporu aj od svojich materských štátov, pričom Rómovia sú preferovaní značnými finančnými prostriedkami z Európskej únie. Na základe týchto zásad prostriedky fondu rozdeliť medzi jednotlivé národnosti na zdôvodnené aktivity takto :

- maďarská - 50 %
- rómska - 12 %
- rusínska - 15 %
- česká - 8 %
- ukrajinská - 3 %
- nemecká - 2 %
- moravská - 2 %
- poľská - 2 %
- ruská - 1 %
- bulharská - 1 %
- chorvátska - 1 %
- srbská - 1 %
- židovská - 1 %

(4) Prostriedky určené pre národnostnú menšinu sa rozdelia na fixnú a variabilnú časť. Fixná časť slúži na podporu tých aktivít, ktoré sú pre národnostnú menšinu nevyhnutné. O pomere rozdelenia prostriedkov medzi fixnú a variabilnú časť a o zaradení podporovaných oblastí do oboch častí rozpočtu rozhoduje národnostná rada príslušnej národnostnej menšiny.

§ 26

Poskytovanie podpory

(1) Podpora poskytovaná podľa tohto zákona má formu účelovej dotácie. Dotácia sa poskytuje na podporu jednoročných a viacročných projektov

(2) Na poskytnutie podpory z prostriedkov fondu nie je právny nárok. Na rozhodovanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní¹⁴

(3) Finančnú podporu z prostriedkov fondu možno poskytnúť právnickej osobe, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky alebo fyzickej osobe, ktorá má štátne občianstvo Slovenskej republiky a trvalý pobyt na jej území (ďalej len „žiadateľ“), na základe písomnej žiadosti.

- (4) Žiadosť o poskytnutie podpory z prostriedkov fondu obsahuje najmä
- a) identifikačné údaje o žiadateľovi,
  - b) účel použitia požadovanej podpory,
  - c) názov a popis projektu, na ktorý sa podpora žiada,
  - d) výšku požadovanej podpory z prostriedkov fondu a spôsob jej využitia,
  - e) celkový položkový rozpočet projektu a návrh jeho finančného zabezpečenia.

(5) Zmluva obsahuje najmä:

- a) údaje o zmluvných stranách,
- b) účel a výšku poskytnutej podpory z prostriedkov fondu,
- c) formu poskytnutej podpory
- d) podmienky použitia podpory,
- e) spôsob kontroly použitia podpory a plnenia zmluvných podmienok,
- f) sankcie za porušenie zmluvných podmienok.

(6) Podporu z prostriedkov fondu možno použiť len na účel, na ktorý bola poskytnutá. Nepoužitú podporu z prostriedkov fondu je žiadateľ povinný vrátiť fondu.

§ 27

(1) Žiadateľ, ktorému sa poskytnú prostriedky z fondu, je povinný podávať fondu písomné informácie o spôsobe ich použitia.

---

¹⁴ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov

(2) Ten, kto neoprávnene použil alebo zadržal prostriedky fondu, je povinný neoprávnene použité alebo zadržané prostriedky vrátiť fondu a zaplatiť zmluvne dohodnuté sankcie.

§ 28 Hospodárenie fondu

(1) Hospodárenie fondu sa riadi rozpočtom fondu na príslušný kalendárny rok. Na hospodárenie s prostriedkami fondu, ktoré sa poskytli zo štátneho rozpočtu, sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁵

(2) Za hospodárenie s prostriedkami fondu zodpovedá Úrad pre národnostné menšiny.

(3) Štátna pokladnica¹⁶ uskutočňuje prevody prostriedkov fondu na základe príkazu riaditeľa fondu.

(4) Fond je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu.¹⁷

(5) Zostatok prostriedkov fondu prechádza do nasledujúceho roka.

HLAVA IV NÁRODNOSTNÉ SAMOSPRÁVY

§ 29

(1) Na účely uskutočňovania práva na samosprávu v kultúre, vzdelávaní, v používaní jazykov národnostných menšín a v poskytovaní informácií, si príslušníci národnostných menšín v Slovenskej republike volia svoje národnostné rady a na úrovni samosprávnych krajov, miest a obcí si volia samosprávnych zástupcov národnostnej menšiny.

(2) Národnostná rada je volený orgán verejnej správy s celoštátnou pôsobnosťou za oblasť pre príslušnú národnostnú menšinu, ktorý je bez priamej podriadenosti voči ústredným orgánom štátnej správy

(3) Národnostná rada pre národnostnú menšinu riadi rozdeľovanie pridelených financií podľa hlavy III tohto zákona, monitoruje a venuje pozornosť situácii v oblasti školstva a vzdelávania, kultúry, používania jazyka národnostnej menšiny a poskytovania informácií. Pri vypracovaní právnych noriem za tieto oblasti spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy. Zo svojich radov volí zástupcov do Úradu pre národnostné menšiny.

(4) Národnostná rada je štátnou rozpočtovou organizáciou v zmysle osobitného predpisu.¹⁸

---

¹⁵ Zákon o štátnom rozpočte na príslušný rok

¹⁶ Zákon č. 291/2002 Z.z. o štátnej pokladnici

¹⁷ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve

¹⁸ zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(5) Činnosť národnostnej rady a samosprávnych zástupcov upravuje štatút, ktorý vydáva ministerstvo vnútra v súčinnosti s Úradom pre národnostné menšiny.

§ 30

(1) Ministerstvo vnútra vedie register národnostných rád. Zápis do registra sa koná na podklade žiadosti o zápis, ktorú predseda národnostnej rady odovzdá do 30 dní po dni ustanovenia rady. Zápisom do registra národnostná rada nadobudne status právnickej osoby.

(2) Národnostnú radu na celoštátnej úrovni tvoria zvolení poslanci podľa počtov jednotlivých národností z posledného sčítania obyvateľov takto:

- do 10 000 prihlásených - 5 členov
- od 10 000 do 50 000 prihlásených - 7 členov
- od 50 000 do 200 000 prihlásených - 9 členov
- nad 200 000 prihlásených - 11 členov

(3) Po jednom samosprávnom zástupcovi národnostnej menšiny sa volia v obciach, kde sa k národnostnej menšine pri poslednom sčítaní obyvateľov prihlásilo aspoň 1 % z celkového počtu obyvateľov a v samosprávnych krajoch, kde sa prihlásilo aspoň 0,1 % z celkového počtu obyvateľov. Funkcia samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny zvoleného na úrovni obce a na úrovni samosprávneho kraja je nezlučiteľná s funkciou poslanca národnostnej rady.

§ 31

Pôsobnosť národnostných rád

(1) Pôsobnosť národnostných rád v oblasti školstva:

- a) v súčinnosti s ministerstvom školstva spolurozhodujú pri financovaní národnostného školstva
- b) na základných a stredných školách iniciujú vyučovanie v jazyku národnostnej menšiny, resp. vyučovanie jazyka národnostnej menšiny
- c) spolupodieľajú sa na metodickom dozore nad školami s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, resp. s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, ako aj na úprave učebných osnov
- d) podieľajú sa na schvaľovaní učebníc používaných v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, resp. s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny
- e) schvaľujú riaditeľov národnostných škôl pred ich vymenovaním

(2) Pôsobnosť národnostných rád v oblasti kultúry:

- a) iniciujú zakladanie a prevádzkovanie kultúrnych inštitúcií národnostnej menšiny
- b) z pridelených finančných fondov zo štátneho rozpočtu sa podieľajú na rozdeľovaní finančných prostriedkov na kultúrnu činnosť národnostnej menšiny
- c) popularizujú kultúru národnostnej menšiny

(3) Pôsobnosť národnostných rád v oblasti používania jazykov národnostných menšín a poskytovania informácií:

- a) poskytujú metodickú pomoc a podporu pri používaní jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku, v konaní pred súdmi a pri viacjazyčnom označovaní obcí, ulíc, verejných priestranstiev, budov verejnej správy a volebných miestností,
- b) podieľajú sa na kontrole používania zákona o jazykoch národnostných menšín,
- c) podieľajú sa na rozvoji verejnej informovanosti v jazyku národnostnej menšiny,
- d) zakladajú a prevádzkujú tlač a masovokomunikačné prostriedky v jazyku národnostnej menšiny,
- e) Rade pre vysielanie a retransmisiu predkladajú návrhy k obsahu programov a časom vysielania menšinových relácií Rozhlasu a televízie Slovenska.

§ 32

Pôsobnosť samosprávnych zástupcov v mestách a obciach a v samosprávnych krajoch

(1) Samosprávni zástupcovia národnostných menšín v mestách, obciach a v samosprávnych krajoch majú osobitné právomoci, ktoré im umožňujú zastupovať a presadzovať záujmy menšiny :

- byť prítomnými na rokovaníach obecného(mestského) zastupiteľstva, resp. zastupiteľstva samosprávneho kraja;
- mať právo predniesť a zdôvodniť požiadavky menšiny na zastupiteľstvách obce (mesta), resp. zastupiteľstva samosprávneho kraja alebo priamo starostovi (primátorovi), resp. predsedovi samosprávneho kraja;
- odsúhlasujú rozhodnutia zastupiteľstva, ktoré majú dosah na život menšiny a pri ich nesúhlase také rozhodnutie musí byť vrátené na nové prehodnotenie a schválené dvojtretinovou väčšinou;
- rozhodnutia starostu (primátora), resp. predsedu samosprávneho kraja, ktoré majú dosah na život menšiny a s ktorými nesúhlasia, majú právo vetovať.

(2) Samosprávny zástupca národnostnej menšiny v samosprávnom kraji sa stáva zároveň jedným zo zástupcov vedúceho odboru zastupiteľstva samosprávneho kraja pre národnostné menšiny.

Voľby do národnostných rád a voľby samosprávnych zástupcov na úrovni miest, obcí a samosprávnych krajov

§ 33

Spoločné ustanovenia

(1) Voľby sa konajú v deň volieb do orgánov samosprávy obcí v zmysle osobitného predpisu¹⁹, s rozdielnosťami upravenými týmto zákonom.

(2) Volieb sa môže zúčastniť každý volič, ktorý splní podmienky byť voličom do orgánov samosprávy obcí a zároveň je zapísaný do osobitného zoznamu voličov danej národnostnej menšiny vo svojej obci.

(3) Voľby zástupcov menšinových samospráv v obciach a mestách riadia volebné komisie, ktoré sú na všetkých úrovniach totožné s komisiami v zmysle § 11 zák. č. 346/1990 Zb., v znení neskorších predpisov. Kandidáti do menšinových samospráv nesmú byť členmi volebnej komisie. Výsledky volieb do národnostných rád a samosprávnych zástupcov národnostných menšín za obce a samosprávne kraje sumarizuje a vyhlasuje Ústredná volebná komisia.

(4) Voľby národnostných rád a samosprávnych zástupcov národnostnej menšiny v samosprávnych krajoch sú priame.

§ 34

Mandát a zánik mandátu členov národnostnej rady a samosprávnych zástupcov národnostných menšín v obci a samosprávnom kraji.

Členovia národnostnej rady a samosprávni zástupcovia národnostných menšín sú volení na obdobie štyroch rokov a môžu byť opätovne zvolení do tej istej funkcie. Členovi národnostnej rady a samosprávneho zástupcovi národnostnej menšiny v obci a samosprávnom kraji zanikne mandát pred vypršaním lehoty:

- 1) podaním demisie,
- 2) nástupom do funkcie nezlučiteľnej s členstvom v národnostnej rade,
- 3) zánikom jednej zo všeobecných podmienok na nadobudnutie aktívneho volebného práva,
- 4) ak vyše roka nevykonáva svoju funkciu,
- 5) úmrtím,
- 6) nadobudnutím právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin.

Zánik mandátu poslanca národnostnej rady alebo samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci a samosprávnom kraji konštatuje národnostná rada na svojom prvom zasadnutí nasledujúcom po prijatí oznámenia o vzniku príčiny zániku mandátu. Ak členovi národnostnej rady alebo samosprávneho zástupcovi národnostnej menšiny zanikne mandát, jeho miesto obsadí v poradí ďalší kandidát z volebnej listiny, ktorý nebol zvolený.

§ 35

Vedenie osobitného zoznamu voličov národnostných menšín

(1) Osobitný zoznam voličov je verejný, a vedie sa v ňom evidencia príslušníkov národnostných menšín, ktorí majú volebné právo. Príslušníci

---

¹⁹ Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov

národnostných menšín sa do osobitného zoznamu voličov zapisujú dobrovoľne. Pre každú národnostnú menšinu sa vedie osobitný jednotný zoznam voličov. Občan SR hlásiaci sa k národnostnej menšine môže byť zapísaný len do jedného osobitného zoznamu voličov.

(2) Osobitný zoznam voličov vedú obce písomne aj v elektronickej podobe. Osobitný zoznam voličov sa pravidelne aktualizuje, a zvlášť sa aktualizuje po vynesení uznesenia o vypísaní volieb do obecných samospráv.

(3) Údaje z osobitného zoznamu voličov požívajú osobitnú ochranu v zmysle osobitného predpisu.²⁰

(4) Osobitný zoznam voličov obsahuje: poradové číslo, meno a priezvisko, rodné číslo, pohlavie, rok narodenia, adresa trvalého pobytu a poznámku. Zverejniť je možné len upravený osobitný zoznam obsahujúci poradové číslo, meno a priezvisko a obec trvalého pobytu.

(5) Príslušníci národnostnej menšiny sa zapisujú do osobitného zoznamu voličov, ak spĺňajú všeobecné podmienky pre nadobudnutie volebného práva.. Každý občan s volebným právom, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny, môže písomne alebo elektronicke požadovať o zápis do osobitného zoznamu voličov danej národnostnej menšiny. Žiadosť o zápis do osobitného zoznamu voličov podáva volič obecnému alebo mestskému úradu podľa miesta trvalého bydliska. Do osobitného zoznamu voličov sa nemôžu zapísať osoby, ktoré boli právoplatným súdnym rozhodnutím pozbavené spôsobilosti na právne úkony. Každú opravu a zmenu v osobitnom zozname voličov možno vykonať len na podklade osobnej žiadosti voliča.

(6) Žiadosť o vyčiarknutie z osobitného zoznamu voličov podáva volič tomu úradu, u ktorého žiadal o zápis.

(7) Osobitný zoznam voličov a údaje, ktoré sa zapisujú do tohto zoznamu sa môžu viesť súčasne v slovenskom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny, pre ktorú sa vedie zoznam voličov. O tvorbe dvojjazyčných zoznamov rozhodnú národnostné rady jednotlivých národnostných menšín, o čom písomne informujú ministerstvo vnútra.

(8) Zmeny údajov v osobitnom zozname sa môžu vykonávať aj na základe rozhodnutia súdu.

(9) Zoznamy voličov príslušnej národnostnej menšiny, oprávnených hlasovať v jednotlivých volebných okrskoch vyhotovia obce, a tieto v dvoch rovnopisoch odovzdajú okrskovým volebným komisiám najneskôr dve hodiny pred začatím hlasovania.

§ 36 Kandidačné listiny

---

²⁰ Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(1) Kandidátov na poslancov národnostnej rady v počte podľa § ods. 2 a po jednom samosprávnom zástupcovi samosprávnych krajov môže navrhnúť právnická osoba s národnostným zameraním na príslušnú národnostnú menšinu, ktorá je zaregistrovaná v Slovenskej republike. Kandidáta na samosprávneho zástupcu v obci zapíše na kandidátnu listinu príslušná obec, ak predloží petíciu z takým počtom podpisov, aký je potrebný pre nezávislého kandidáta na poslanca mestského alebo obecného zastupiteľstva v danom meste alebo obci. Súčasťou kandidačnej listiny je meno, priezvisko, vek, povolanie a mesto alebo obec trvalého bydliska

(2) Ústredná volebná komisia zaregistruje kandidátov do národnostnej rady a do samosprávnych krajov najneskôr 45 dní pred dňom volieb a registráciu kandidátov vyznačí na kandidátnej listine, ktorej kópiu predloží ministerstvu vnútra. Registrácia kandidátov je podmienkou vytlačenia hlasovacích lístkov, ktoré zabezpečí ministerstvo vnútra. Obdobnú registráciu kandidátov na samosprávnych zástupcov národnostných menšín obcí a miest urobia aj obce, ktoré prostredníctvom obvodných úradov zabezpečia tlač hlasovacích lístkov.

§ 37 **Spôsob hlasovania**

(1) Volič dostane jeden hlasovací lístok, na ktorom sú všetci kandidáti na samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny za danú obec a jeden hlasovací lístok s kandidátmi za samosprávny kraj a na poslancov do národnostnej rady.

(2) Volič môže hlasovať len za jedného kandidáta na samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci, len za jedného kandidáta na samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v samosprávnom kraji, a za taký počet kandidátov do národnostnej rady, koľko je poslaneckých mandátov v príslušnej národnostnej rade. Hlasuje sa zakrúžkovaním poradového čísla pred menom kandidáta.

(3) Hlasovací lístok sa vkladá do volebnej schránky spolu s lístkami pre voľbu orgánov samosprávy obcí.

§ 38 **Zisťovanie výsledkov volieb**

Po ukončení hlasovania okrsková komisia zráta hlasovacie lístky a vyhotoví samostatnú zpisnicu o zistených výsledkoch, do ktorej zapíše počet zapísaných voličov v osobitnom zozname voličov národnostnej menšiny, počet odovzdaných hlasovacích lístkov, počet prijatých hlasovacích lístkov, počet neplatných hlasovacích lístkov a počet hlasov pre každého kandidáta. Ďalej postupuje podľa zákona o voľbách do samospráv obcí.

§ 39

Výsledky volieb

(1) Za samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci je zvolený kandidát, ktorý získal najväčší počet hlasov v danej obci. Pri rovnosti hlasov rozhoduje volebná komisia losom. Osvedčenie o zvolení vydáva a podpisuje predseda miestnej volebnej komisie. Miestna volebná komisia uverejní výsledky volieb na samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci (meste) spôsobom v mieste obvyklým a to bezodkladne po podpísaní zápisnice o výsledku volieb v obci.

(2) Ústredná volebná komisia zisťuje výsledky volieb na samosprávnych zástupcov národnostnej menšiny v samosprávnych krajoch a poslancov do národnostnej rady.

(3) Na základe zápisníc miestnych volebných komisií Ústredná volebná komisia vyhotoví zápisnicu o výsledku volieb v ktorej sa uvedie

- a) počet osôb zapísaných v osobitných zoznamoch voličov národnostnej menšiny
- b) celkový počet voličov národnostnej menšiny, ktorým boli vydané obálky,
- c) celkový počet a zoznam samosprávnych zástupcov národnostnej menšiny zvolených v obciach a mestách,
- d) zoznam zvolených samosprávnych zástupcov národnostnej menšiny v samosprávnych krajoch s výsledným počtom získaných hlasov,
- e) zoznam zvolených poslancov do národnostnej rady s výslednými počtami získaných hlasov.

(4) Ústredná volebná komisia uverejní celkové výsledky volieb bezodkladne po podpísaní zápisnice elektronickou formou a v miestnej a príslušnej národnostnej tlači.

(5) Za samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v samosprávnom kraji je zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet hlasov v danom samosprávnom kraji.

(6) Do národnostnej rady sú zvolení tí kandidáti, ktorí získali najväčší počet hlasov v rámci celej Slovenskej republiky.

(7) Pri rovnosti hlasov za samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v samosprávnom kraji a do národnostnej rady, rozhoduje ústredná národnostná volebná komisia žrebom.

§ 40

Náhradníci

(1) Ak sa uvoľní mandát samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci alebo samosprávnom kraji, alebo mandát poslanca v národnostnej rade, nastupuje ako náhradník kandidát, ktorý získal najväčší počet hlasov, ale nebol v riadnej voľbe zvolený.

(2) Nastúpenie náhradníka na samosprávneho zástupcu národnostnej menšiny v obci (meste) vyhlási obecné (mestské) zastupiteľstvo do 15 dní po tom, čo sa uprázdni mandát. Nastúpenie náhradníka do národnostnej rady vyhlási samotná príslušná národnostná rada.